

Viborg Kommune

Dagplejen Område Nord

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 4
1.4 Læringsforståelse . . . 5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER . . . 7
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 7
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 8
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 8
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 9
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 9
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 10
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 11
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 11
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 11
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 12
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 12
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 12
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 14
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 14
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 15
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 16
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 17
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 18
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 19
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 21
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 21
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 21
6 AFSLUTNING . . . 22

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Dagplejens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling, og vi har i Viborg Kommunes dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

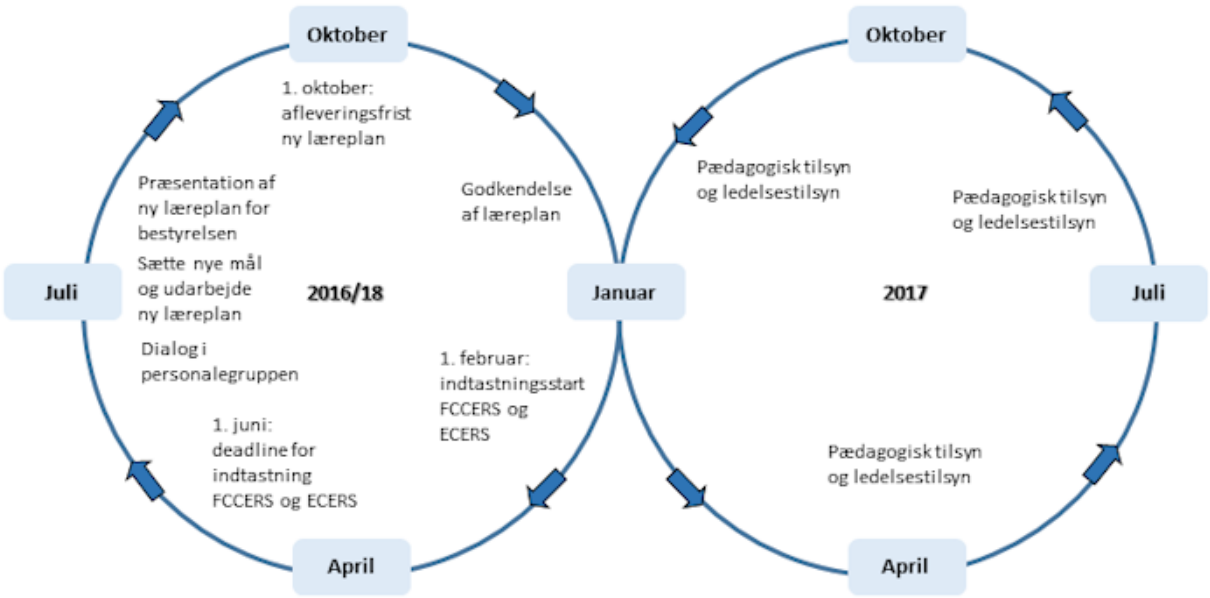
Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Distriktets indledning

Den pædagogiske læreplan for Dagplejen område Nord, beskriver vores mål for læring.
Den pædagogiske læreplan er et vigtigt arbejdsredskab for det pædagogiske personale i deres arbejde med børnene. Læreplanen omhandler de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelser af metoder der vil blive anvendt i arbejdet.

Illustration 1

1.2 Værdier

Dagplejens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer
-Understøtte læring i børnefællesskaber

Distriktets værdier

De personalepolitiske værdier i Viborg kommune i MOD, mangfoldighed, ordentlighed, dygtighed og mod, er de grundlæggende værdier for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samvær med børnene og i samarbejde med forældrene og i personalegruppen.
Engagement og faglighed skal kunne spores i det pædagogiske arbejde i dagplejen.
Tryghed og nærvær er vigtige værdier i dagplejen, hvor barnet opholder sig i en lille gruppe i dagplejehjemmet, samt der er tid til ro og til fordybelse for det enkelte barn.
Der er en rød tråd i barnet liv fra dagplejen og ind i børnehaven. Den anerkendende tilgang til barnet, hvor der er fokus på barnets potentialer bringes videre i overgangen til børnehaven.

1.3 Pædagogiske principper

Dagplejens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde

Distriktets principper

1. Princip: Arbejdet med de pædagogiske læreplaner tager udgangspunkt i barnets perspektiv
2. Princip: Det pædagogiske arbejde tager udgangpunkt i barnets nærmeste zone for udvikling
3. Princip: Barnet inddrages aktivt i alle hverdagens gøremål
4. Princip: Børn med særlige behov, inkluderes i alle aktiviteter i hverdagen
5. Princip: Barnets sprog styrkes ved brug af dialogisk læsning og ved brug af Marte-meo metoden

6. Princip: Den anerkendende tilgang bruges til enhver tilgang til barnet
7. Princip: Barnets leg sættes i centrum i al form for læring
8. Princip: Fællesskabet er i centrum for alle børn

1.4 Læringsforståelse

Dagplejens fastsatte læringsforståelse

Jf. læreplansvejledning:

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, det psykodynamiske og det samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Distriktets læringsforståelse

I dagplejen sker barnets læring gennem planlagte aktiviter samt gennem spontan opstået leg.
Barnet opholder sig i dagplejehjemmet samt i fælles legestue med andre børn og voksne, hvor der sker læring for barnet i hverdagen gennem leg og aktiviteter.
Al aktivitet tager udgangspunkt i barnets perspektiv i en anerkendende tilgang, hvor samspillet mellem barn og voksen er på barnets præmisser.
Barnet mødes i nærmeste zone for udvikling og mødes af en positiv og anerkendende voksen, som ser på barnets potentialer og tager udgangspunkt i disse, når barnet er deltagende i en leg eller aktivitet, som også omhandler hverdags aktiviteter som af/på plædning, dække bord o.l
Den voksne, dagplejeren er bevidst om sin position overfor barnet, i forhold til hvor den voksne placerer sig, om det går foran, ved siden af eller bag ved barnet og støtte op om barnets udvikling. Den voksne er bevidst om, hvor barnet har brug for støtte så barnet opnår bedst mulig læring.
Legen er udgangspunkt for barnets læring og gennem legen lærer barnet nogert nyt det ikke kunne før.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået I miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Dagplejens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og blive robuste, har det jf. læreplansvejledningen betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. Lys i øjnene er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Distriktets overordnede læringsmål:

I dagplejen opholder barnet sig i det daglige i et lille børnefællesskab bestående af ca 4-5 børn. Her er der ro til fordybelse og nævær i det lille læringsmiljø.
Dagplejeren er tilknyttet en legestuegruppe. Legestuen giver mulighed for et andet læringsmiljø end hjemme hos den enkelte dagplejer. Begge steder tilbydes et miljø hvor trivsel, udvikling og læring er i centrum. I legestuen indgår barnet i et større socialt fællesskab.
I legestuen laver dagplejerne fælles legestueplaner for aktiviteter ud fra de enkelte læringsmål for de enkelte læreplanstemaer. Der arbejdes ud fra en smtte model i planlægningen.
Dagplejerne planlægger aktiviteterne i strukturede forløb, så størst mulig læring kommer til stede.
Både i dagplejehjemmet og i legestuen har de voksne øje for, at et sundt børnemiljø skal være til stede for at barnet udvikler sig optimalt.
Gennem leg og aktiviteter har den voksne fokus på barnets udvikling og læring. De 6 læreplanstemaer er tænkt ind i hverdagen, F.eks når der spises bliver der talt med børnene, der bliver sat ord på maden, hvad det er der spises, hvilken farve har koppen, osv. Dagplejerne benytter Marte-Meometoden i deres tilgang til barnet.
Det er hensigten at barnet er medskaber af egen læring. Barnet lærer gennem leg og aktiviteter og støttes af den voksne, hvad enten der er tale om spontan leg eller planlagte aktiviteter.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Dagplejens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov:

Jf. TOPI arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Distriktets overordnede læringsmål for børn med særlige behov:

Ved børn med særlige behov, tages der udgangspunkt i TOPI, en systematisk model for tidlig opsporing og indsats. Der udarbejdes en LP model og en Smtte model for at synliggøre det særlige som der skal fokus på. Der skal skabes læringsrum, som barnet kan profilerer af. Barnet skal opleve at være en del af fælleskabet i alle sammenhænge barnet færdes i.
Gennem udarbejdelsen af disse modeller skabes bevidsthed omkring barnets ressourcer og herfra arbejder dagplejeren i samarbejde med forældrene og dagplejepædagog for den bedste udviklingsstøttende hjælp for barnet.
Der er mulighed for at tage barnet på Fokusgruppemøde eller Sprogfokusmøde hvor fagpersoner kan bidrage med råd og vejledning.
Det er altid i samarbejde med forældre, når vi taler om børn med særlige behov.
I dagplejen kan et barn i perioder tælle for to, hvilket giver barnet den størst mulige plads til udvikling og læring.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Distriktets metoder og aktiviteter til inklusion:

Når et barn starter i dagplejen, afholdes der et opstartsmøde mellem dagplejer, dagplejepædagog og forældre. Forældre overleverer viden om barnet til dagplejer. Ved samtalen bringes overleveringskema (TOPI) udfyldt af forældre og sundhedsplejerske med på mødet. Dagplejer møder dermed barnet med de største forudsætninger i forhold til inklusion ved dagplejeren og børnegruppen.
Når barnet i dagplejen er 2,6 år afholdes der en samtale mellem forældre, dagplejer og dagplejepædagog, hvor overleveringsskema til børnehaven udfyldes, så barnet har de største forudsætninger for at blive mødt og inkluderet i børnehaven.
Når der tales om viden om barnet, tages der udgangspunkt i barnets ressourcer og med fokus på udvikling af ressourcerne, så det bliver klar til mødet i børnehaven.
Det er aldrig barnet der er forkert, men omgivelserne der ikke er tilpasset barnet.
Inden barnet starter i børnehaven, går dagplejer med barnet på besøg i børnehaven, så det bliver et kendt sted for barnet.
Der opnås en sammenhæng i barnets liv, når vi samarbejder omkring overgange fra hjem til dagpleje og til børnehave.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Dagplejens fastsatte sprogindsats:

I dagplejen er der mulighed for at udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes med en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Distriktets sprogindsats:

Dagplejerne arbejder dagligt bevidst med læring omkring barnets sprog. Barnet bliver mødt af en dagplejer, som har særlig fokus på barnets sprog, herunder talesprog, tegnsprog, kropsprog og billedsprog. For at styrke barnets sproglige udvikling benævner dagplejer de initiativer barnet gør i løbet af dagen. Hun benævner de ting barnet viser hende, det barnet gerne vil eller har behov for. Endvidere italesætter hun, hvad hun selv gør og hvor hun går hen. Dagplejeren stiller bevidst åbne spørgsmål for at udvide barnets ordforråd. Dette er principper dagplejeren kender fra Marte Meo metoden, som er en metode Viborg kommune tager udgangspunkt i.
I dagplejen har vi forskellige redskaber vi benytter, som rekvisitter, til at styrke barnets sprog. fx en sprogkuffert som indeholder en simpel oplæsningsbog, konkrete ting som underbygger historien (en skål, en tøjhund ol.) samt en liste med særlige fokusord (navneord/udsagnsord)
Et andet redskab, som hedder "Hit med lyden" benyttes i dagplejen. Her er fokus på sprogudviklingen gennem bevægelse, rim og sang. "Hit med lyden" understøttes endvidere af et sprogtæppe, en app samt specifikke rekvisitter i form af tøjdyr.
Ved alle aktiviteterne differencers mellem børnenes alder og udviklingsniveauer.
Dagplejepædagogen er støttende i ovenstående læring, både som aktiv deltagende og sparring for dagplejeren. Dagplejepædagogen kan bruge videooptagelser i denne proces samt optagelser der kan inddrages ved tværfaglig sparring med tale/hørekonsulenter.
Der er mulighed for tværfaglig inddragelse (fokusgruppemøder) hvor forældre, dagplejer og dagplejepædagog deltager.
Fokusgruppe er en tværfaglig gruppe bestående af psykolog, tale/hørekonsulent, sundhedsplejerske, fysioterapeut, psykolog og ressourcepædagog.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagplejens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et børnehus til et andet – og for at sikre, at vigtig viden ikke går tabt i overgange, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI (Tidlig opsporing og indsats).

Distriktets arbejde med overgange og sammenhæng:

I dagplejen aftaler dagplejer sammen med forældre, tidlig besøg ved den enkelte dagplejer inden start i dagplejen. Besøgene skaber tryghed for både barn og forældre. Der bliver skabt en tidlig tilknytning, så overgang fra hjem/forældre til dagplejer bliver lettere for barnet.
I forbindelse med overlevering fra hjem til dagpleje, inviteres forældre til kontaktmøde, hvor forventninger afklares om barnets opstart i dagplejen. Dagplejer får et forhåndskendskab til barnet.
Der er lavet konkrete aftaler i Dagtilbud område Nord i forbindelse med overlevering fra dagpleje til dagpleje/vuggestue og børnehave. Alle overleveringer tager udgangspunkt i Viborg kommunes fælles overgangsmodel TOPI.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Distriktets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

Dagplejeren kan kontakte nye forældre ca. 2 måneder før opstart, for at aftale små forberedende besøg hos dagplejeren 4-6 gange inden barnet starter i dagplejen. Her skabes den første tilkyning mellem barn og dagplejer, så overgangen bliver lettere for barnet.
Dagplejepædagog inviterer forældrene til kontaktmøde i forbindelse med opstart. Her tales om vigtig viden om barnet samt praktiske ting i forbindelse start i dagplejen.
Dagplejeren kan tilbyde 3 måneders samtale, som afholdes hos dagplejer sammen med forældrene, med mulighed for dagplejepædagogens deltagelse.
Der er etableret samarbejde i de enkelte områder, hvor dagplejerne kommer på jævnlige besøg i børnehaverne.
Dagplejer aftaler besøg i barnets kommende børnehave inden opstart, hvis det er muligt.
Der afholdes 2,6 års samtale mellem forældre, dagplejer og dagplejepædagog med fokus på barnets udvikling og børnehave parathed.
Der aftales overleveringsmøde med børnehaven inden start i børnehave.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Distriktets beskrivelse:

Dagplejen område Nord dækker et geografisk over område fra Viborg Nord og Vestervang over Løgstrup til Skals, Bjerregrav, Møldrup, Låstrup, Ulbjerg, Hvam og Klejtrup.
I dagplejen er der ansat en leder, 3 dagplejepædagoger samt 56 dagplejere. I dagplejen er der indskrevet ialt 221 børn.
Dagplejerne mødes i legestuegrupper, sammensat ud fra de geografiske områder. Der er ialt 14 legestuegrupper hvor dagplejerne mødes ca. hver 14. dag. Dagplejerne mødes i halvdags og heldags legestuer. En gang pr. måned er alle i heldags legestue.
Børnenes alder i dagplejen er fra ca. 6 måneder til 3 år, hvorefter de går i børnehave, den måned de fylder 3 år.
Hver dagplejer kan have indskrevet 4 børn og i kortere perioder 5 børn. 5. barn kan blive indskrevet når en særlig situation opstår. 5. barn er ofte et gæstebarn, hvis egen dagplejer holder fri eller er syg bliver det gæst hos en anden dagplejer.
Dagplejerne i område Nord bor både i landlige omgivelser og i større byer.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	20,0
Krop og bevægelse	20,0
Naturen og naturfænomener	15,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	5,0

Kommentar

Vi har prioriteret læreplanstemaerne Alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sprogligudvikling og Krop og bevægelse med 20 %.
Vi nedprioriterer ikke Natur og naturfænomener og Kulturelle udtrygsdformer og værdier når vi sætter lavere procenter på, men størst fokus er på de 4 første temaer.
Dagplejerne kommer ud hver dag med børnene og børnene oplever at være ude, men fokus kan meget vel være mere på Krop og bevægelse når de er ude end på Naturfænomener.
Kulturelle udtrygsformer og værdier er der også fokus på, men de fylder ikke så meget i hverdagen som de andre temaer.
Procenterne er sat som gennemsnit over et år.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Foto
- Video
- Lydoptagelser
- Barnets bog
- Iagttagelser/observationer
- Smtte-model
- LP-model

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- FCCERS
- LP
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

I Viborg kommune er det valgt at der hvert andet år skal laves Fccers i dagplejen. Fccers er et evalueringsværktøj som har fokus på læringsmiljøet for de 0-3 årige. I dagplejen bliver ikke alle dagplejehjem vurderet samme år men nogle enkelte vælges vilkårligt ud. I vurderingen ses på dagplejers pædagogiske praksis og den samlede vurdering viser hvordan praksis ser ud i forhold til målene i den pædagogiske læreplan.
Løbende hverdagsevaluering forgår i legestuerne efter hver planlagt aktivitet. Der ses på om den planlagte aktivitet skabte den ønskede læring hos børnene eller om der var brug for justeringer.
Løbende kommer dagplejepædagog på besøg ved dagplejerne, både i legestuen og i det enkelte dagplejehjem, hvor der reflekteres over det pædagogiske arbejde.
I dagplejen arbejder dagplejerne med smtte-model og LP-modellen.
I dagplejen laves der Barnets bog, der laves fotodokumentation og der fortælles mundtlige historier til forældrene.
Dagplejerne laver dagbøger og lægger foto op på PersonaleNet og NemFoto.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Vi arbejder med børns alsidige personlige udvikling for at give børnene mulighed for at opnå selvværd, selvtillid og det at kunne mestre eget liv.
Vi prioriterer at barnet bliver mødt anerkendende og værdsætter barnet som det individ det er.
Vi arbejder på at give barnet en følelse af vigtigheden af at indgå i et større fællesskab, opleve tryghed, kontinuitet og på den måde styrke barnets udvikling.
Dagplejerne arbejder ud fra Marte Meo principperne i relationen til barnet. Vi er opmærksomme på barnets ressourcer og arbejder ud fra hvad barnet mestrer og dets nærmeste udviklingszone.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

Læringsmål for arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling er, at give barnet plads og rum til at udfolde sig som et selvstændigt menneske. Barnet skal have mulighed for at opleve sig selv som værdifuld og del af et fællesskab. Barnet skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdt og værdsat af andre. Barnet skal lære at forstå samspillet med andre børn og voksne samt lære af de konflikter som kan opstå i samspil med andre børn og voksne.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet tager selv initiativ til aktivtet og leg.
2. Tegn: Barnet sætter ord på egne og andres handlinger og følelser.
3. Tegn: Barnet er opmærksom på andres behov og udviser omsorg.
4. Tegn: Barnet er opsøgende i forhold til adre børn og voksne. Viser interesse i andre børn.
5. Tegn: Barnet har øjenkontakt.
6. Tegn: Barnet er robust og viser interesse i at udforske nye omgivelser og nye børn og voksne.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi anerkender barnet som det er og sætter ord på barnets følelser og handling.
2. Tiltag: Vi giver barnet ro, tid og plads til at udforske og eksperimentere.
3. Tiltag: Barnet opolever turtagning, det at tilsidesætte egen behov og vente på andre.
4. Tiltag: Den voksne møder barnet med anerkendelse , smil og rolig stemme.
5. Tiltag: Den voksne følger barnet initiativ og understøtter barnet.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Vi arbejder med børns sociale kompetancer ved at lade barnet opleve positiv tilknytning til andre børn og voksne. Dette gælder både i det enkelte dagpleje hjem, hvor barnet indgår i en mindre gruppe samt i legestuen, hvor barnet er en del af et større fællesskab. Vi hjælper barnet til at knytte venskaber gennem samspil med andre. Barnet får en forståelse af sig selv og andre børn i samspillet, herunder også andre kulturer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Distriktets overordnede mål:

Vi arbejder med sociale kompetencer for at barnet kan lære at indgå i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. Barnet skal opleve at have tillid og tryghed til andre børn og voksne for selv at kunne indgå positivt i sociale sammenhæng. Barnet skal opleve respekt og tillid i samvær med andre børn og voksne i forskellige kulturer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet viser tryghed ved kendte voksne og andre børn
2. Tegn: Brnet udviser interesse for andre børn og voksne ved at tage innitiativ til kontakt
3. Tegn: Barnet udviser egne følelser både verbalt og kropsligt
4. Tegn: Barnet kan mestre turtagning, at vente på egen tur
5. Tegn: Barnet viser interesse for at deltafge i større samenhæng
6. Tegn: Barnet er tryg ved at komme i legestue

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Vi møder barnet som det menneske det er og udviser respekt for forskellighed
2. Tiltag: Vi giver barnet plads til at udtrykke egne følelser og behov
3. Tiltag: Vi lærer børnene at vente på tur
4. Tiltag: Vi skaber rum til, at børnene oplever at være i små og større sammenhæng
5. Tiltag: Vi er selv gode forbilleder overfor børnene, når vi er i små eller større sammenhæng
6. Tiltag: Vi skaber stemning så barnet får lyst til deltagelse sammen med andre

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

En forudsætning for at barnet udvikler sprog er at barnet bliver mødt anerkendende og er tryg i samspillet med dagplejeren og andre.
Vi prioriterer barnets sproglige udvikling højt fordi et varieret og korrekt sprog og evnen til at bruge det giver barnet mulighed for at blive forstået.
Vi sætter ord på vores handlinger ud fra Marte Meo principperne. Gennem dialogisk læsning, sang, rim og remser opfordres barnet til at benytte det talte sprog. Vi samarbejder med Sproggruppen og tale-hørekonsulenterne for der igennem at have de bedste forudsætninger i sprogarbejdet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

Vi arbejder med sprog udvikling for at barnet kan udvikle et varieret. Gennem brug af sproget kan barnet udtrykke sig samt blive forstået af andre. Ved hjælp at sproglig udvikling styrkes barnet personlige udvikling.
Sprog udvilking handler om det talte sprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet udtrykker sig ved via lyde, ord, kropssprog og fagter på eget initiativ
2. Tegn: Barnet finder selv bøger frem
3. Tegn: Barnet synger under leg
4. Tegn: Barnet genkender bogstaver og navne
5. Tegn: Barnets brug af ord bliver øget, større ordforråd
6. Tegn: Barnet udviser glæde ved at blive forstået i sit sprog
7. Tegn: Barnet kan være i dialog i kortere tid, med få ord og korte sætninger
8. Tegn: Barnet kontakter andre via det talte sprog

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi sætter ord på barnets og egne initiativer, handlinger og følelser og tager den fornødne tid
2. Tiltag: Vi støtter barnets interesse og nysgerrighed for udvikling af sprog
3. Tiltag: Vi giver barnet tid til at udtrykke sig verbalt og kropslig
4. Tiltag: Vi læser dialogisk læsning sammen med børnene, bruger rim og remser
5. Tiltag: Vi synger sammen med børnene og bruger fagter
6. Tiltag: Vi bruger sprogtæppet med fokus på bogstaver, lyde og sange

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Vi arbejder med krop og bevægelse for at give barnet evne til at udvikle motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed. Gennem krop og bevægelse giver vi barnet de bedste forudsætninger for læring.
Vi prioriterer at komme ud hver dag, enten på dagplejerens legeplads eller i naturen i nærområdet. Her er der mulighed for at udfolde sig fysisk på forskellige måder i forskelligt terræn.
Gennem fysisk udfoldelse får barnet en viden om egen formåen og andres.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Distriktets overordnede mål:

Vi arbejder med krop og bevægelse for at styrke barnet i sin generelle udvikling. Gennem styrkelse af den mororiske udvikling vil barnet styrkes i udholdenhed og bevægelighed, som har indflydelse på barnet læring. Målet er at barnet opnår kendskab til og mulighed for udvikling af motoriske færdigheder som fin og grovmotorik. Barnet får fornæmmelse af egen krops muligheder og begrænsninger, som indflydelse på barnets fysiske og personlige udvikling.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser barnet bruger krop og sanser i deres leg
2. Tegn: Vi ser barnet tager tøj af og på selv og har glæde ved det
3. Tegn: Vi ser barnet selv spiser og drikker af kop og har glæde ved det
4. Tegn: Vi ser barnet gerne vil prøve at smage nyt mad
5. Tegn: Barnet kender og benævner dele af kroppen
6. Tegn: Barnet prøver egne grænser af ved at ved at vise fysisk udholdenhed
7. Tegn: Vi ser barnet glædes ved at bruge kroppen, bliver stolt og glad, smiler

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi lader barnet gå i stedet for at sidde i barnevogn
2. Tiltag: Vi lader barnet gå på forskellig terræn, så det opnår bedre balance
3. Tiltag: Vi lader barnet få styrket sin vestibulære sans ved at lade det gynge, rutsche m.m som styrker balancen
4. Tiltag: Vi lader barnet selv spise evt. med bestik og drikke af kop, syns, lugte, smage og følesanserne styrkes
5. Tiltag: Vi lader barnet tegne, male, lege med perler o.l for at styrke finmotorikken
6. Tiltag: Vi opsøger steder, hvor barnet oplever udfordringer i forhold til bevægelse
7. Tiltag: Vi lader barnet sel tage tøj af og på i det omfang det kan selv

8. Tiltag: Vi lader barnet være med til praktiske gøremål, dække bord, rydde op o.l

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Vi arbejder med natur og naturfænomener for at give børnene en forståelse for planter, dyr, årstider og vejr. Det at vi prioriterer at komme ud hver dag giver børnene en forståelse for de forskellige årstider samt vejret. Vi danner de grundlæggende værdier for barnets senere respekt og forståelse af naturen og miljøet gennem de udendørs aktiviteter.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Distriktets overordnede mål:

Målet med at arbejde med natur og naturfænomener er, at barnet skal opnå forståelse og glæde ved at færdes i naturen. At færdes i naturen skal give børnene en fornæmmelse af, at de bliver mentalt stærke og dygtigere motorisk samt at de opnår viden om planter, dyr, årstiderne og vejret.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene bliver optaget af små dyr og planter i naturen
2. Tegn: Børnene løber og griner når de er i naturen
3. Tegn: Børnene benævner dyr og planter fra naturen
4. Tegn: Børnene benævner vejret, om det er koldt, varmt, regn m.v
5. Tegn: Børnene spørger om at komme ud
6. Tegn: Børnene er opmærksomme på fugle/dyrelyde, benævner dem
7. Tegn: Børnene spørger til hvad dyrene spiser og hvor de bor

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Børnene kommer ud hver dag året rundt
2. Tiltag: Børnene mærker sol, vind, regn, blæst og sne. Mærker årstiderne
3. Tiltag: Børnene får lov til at så og høste frugterne
4. Tiltag: Børnene ser og mærker smådyr i naturen omkring os
5. Tiltag: Børnene samler naturmaterialer og laver aktiviteter med materialet
6. Tiltag: Børnene læser/kikker i bøger med dyr, planter og vejret
7. Tiltag: Børnene kommer til at færdes i forskellig terræn og grund

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Vi arbejder med kulturelle udtryksformer og værdier for der igennem at give børnene mulighed for at skabe egen bevidsthed om sit kulturelle ståsted. Gennem andre og deres udtryksformer tilegner barnet sig kendskab sit eget og andres sprog, vaner og levevilkår. Vi giver barnet mulighed for at udtrykke sig æstetisk gennem de aktiviter der tilbydes i dagplejen. Gennem kulturen lægger vi blandt andet vægt på at barnet får kendskab til de traditioner og værdier som findes i nærmiljøet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Distriktets overordnede mål:

Målet med kendskab til kulturelle udtryksformer og værdier, skal give børnene en oplevelse af den mangfoldighed af kultur der er. Ved at børnene oplever forskellige udtryksformer gennem bøger, billeder, musik, ture og andet, får de en oplevelse af, hvor de selv står rent kulturelt.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene genkender sange og historier
2. Tegn: At børnene viser glæde ved genkendelse af traditioner, f.eks at holde fødselsdag eller fastlavn
3. Tegn: At børnene viser glæde, smiler når de maler med farver
4. Tegn: At børnene synger med på sange eller laver fagter til sange
5. Tegn: At børnene viser glæde, smiler og benævner f. eks billeder
6. Tegn: At barnet viser glæde ved at danse eller bevæge sig til musik

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi giver børnene kendskab til traditionel dansk kultur ved at planlægge årets gang
2. Tiltag: Vi giver børnene kendskab til andre kulturer, ved at snakke og vise dem til børnene, når vi møder dem
3. Tiltag: Vi giver børnene mulighed for at deltage i kreative aktiviteter
4. Tiltag: Vi synger, læser, danser sammen med børnene

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagplejens beskrivelse:

Børnemiljøet udgøres af de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i dagplejen.

I Dagplejen har vi fokus på inddragelse, medbestemmelse og medansvar på indhold og organisering af børnenes hverdag. Når vi skal indfange børneperspektivet, skal vi som voksne forsøge at fastholde og forstå de tanker, oplevelser og opfattelser, som barnet har af eget hverdagsliv.

Vi har valgt at dokumentere og evaluere på børnemiljøet ved hjælp af logbøger, SMTTE-modellen, FCCERS, praksisfortællinger, analysemodeller etc.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Distriktets beskrivelse:

I dagplejen har vi fokus på et godt børnemiljø for derved at fremme børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Et godt børnemiljø er baseret på trygge, hjemlige kendte og kærlige rammer, samtidig er det vigtigt at barnet styrkes personligt, socialt, motorisk og sprogligt og derfor er der tæt sammenhæng mellem børnemiljøet og de pædagogiske læreplaner i læringsforståelsen. Det er vigtigt at der tages udgangspunkt i barneperspektivet så barnet oplever at blive mødt, anerkendt og inddraget, så det oplever et medansvar. Gennem barnets leg og deltagelse i aktivitere vil barnet blive hørt og set. Ved brug af bl.a smtte, lp-model og fccers vurderes der på børnemiljøet om barnet bliver inkluderet og en del af fællesskabet. Børnemiljøet vurderes og tilrettelægges i samarbejde mellem dagplejer og dagplejepædagog og indgår således som en naturlig del i det pædagogiske tilsyn.

6 AFSLUTNING

Den pædagogiske læreplan vil fra den 1.januar 2017 erstatte den tidligere læreplan.
I det enkelte dagplejehjem og i legestuerne vil dagplejerne tage udgangspunkt i den nye læreplan, når de tilrettelægger deres pædagogiske arbejde.
Arbejdet med den pædagogiske læreplan, vil blive et fast punkt i arbejdet i legestuerne, hvor dagplejerne mødes ca. 1 gang hver 14. dag.
Den pædagogiske læreplan vil være synlig på Dagplejen område Nords hjemmeside samt på den enklte dagplejers profil.
Hjemmesiderne findes på Viborg.dk under Dagtilbud område Nord, Dagplejen.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**